

A feladatokat írta:
Dr. Mari László, Budapest

Kódszám:

Lektorálta:
Dr. Fülep Teofil PhD, Miskolc

.....
2020. október 10.

Curie Környezetvédelmi Emlékverseny 2019/2020. Országos döntő 11-12. évfolyam

Miután megoldottátok a feladatalapot, a helyes válaszok betűjelét másoljátok át tollal a tesztsíkra nyomtatott nagybetűvel, és azt kell majd leadnotok a zsűrinek.

A tesztsíkon nem szabad javítani!

A meg nem oldott feladatok, a helytelen válaszok és az átjavított megoldások 0 pontot érnek.
*A feladatok megoldására 90 perc áll rendelkezésre.
A feladatok megoldásához jó munkát kívánunk!*

I. Hungarikumok (Igaz - Hamis)

10 pont

Döntse el a mondatokról, hogy igaz (I) vagy hamis (H) információk, állítások vannak bennük!

- _____ 1. A pálinka készítése közben semmilyen adalékanyag pl. cukor sem használható, kivéve a mézet.
- _____ 2. A törkölypálinka a szőlő héjából, magjából, szárából és gyümölcsrostjából készül.
- _____ 3. A libákat a hungarikum májakért naponta többször tömik.
- _____ 4. A magyar akácmézet fogyaszthatjuk megfázásra, torokgyulladás csökkentésére, íze miatt tea édesítésére is. Kimutatták a méz fertőtlenítő hatását is.
- _____ 5. Az Erős Pistában csak a szegedi körzetből származó erőspaprikát használnak.
- _____ 6. A huszár a XV. században Magyarországon kialakult nehézlovassági fegyvernem katonája. A huszárok a pajzsosok alkotta biztonsági gyűrűből kitörve elsőként csaptak az ellenségre.
- _____ 7. Torockón a kétszeri napfelkeltét a több mint 1000 m tengerszint feletti magasságú Székelykő vonulata okozza.
- _____ 8. A kúpszerű kaptárkövek a mészki igen jó karsztosodásának köszönhetően alakultak ki a Bükkalján.
- _____ 9. 1985-ben alakult meg a 100 tagú cigányzenekar, több cigányegyüttesből verbuválódott kezdetben. A 100 szó csak becenév, soha nem voltak ennyien.
- _____ 10. A Fertő a legnyugatibb, két ország területén lévő sztyepptó, amelynek nádasa és állatvilága nagy értéket képvisel.

II. Utazzon velünk...

6 pont

Egy nemzeti parkhoz tartozó helyszín írta magáról turistacsalogató reklámként. Ismerje fel a helyszínt, és válaszoljon a feltett kérdésre!

11. Valóságos élő múzeumot találnak 30 hektárnyi védett területen. Megismerkedhetnek mind az eljegesedések idején, mind az eljegesedés közötti meleg időszakból megmaradt ritka növényekkel. A területen furcsa sziklaformák is kialakultak, mint pl. a Medve-szikla.
Hol járunk?
  - A) Szénások területén
  - B) Érdi Kakukk-hegy TT-en
  - C) Budai Sas-hegy TT-en
12. Milyen kőzet alakult ki az előző feladat helyszínének különleges növényvilága?
  - A) dolomiton
  - B) andeziten
  - C) mészkövön
13. Az egykori külszíni bányákban láthatják a legérdekesebb magyarországi földtani feltárást Gánt közelében. Mit bányásztak egykor?
  - A) bauxitot
  - B) lignitet
  - C) mangánt
14. Ha ebben a tájvédelmi körzetben járnak, akkor találkozhatnak régi vizenyős rétekekkel (Csíkvarσαι-rét), vagy barlangokkal (Báracházi-barlang), de itt él a mediterrán elterjedésű öves szkolopendra.
  - A) Tápió-Hajta vidéke TK
  - B) Gerecsei TK
  - C) Vértesi TK
15. Sétálhatnak az Agostyáni Arborétumban. Megnézhetik a 300 000 éves előember-lelet másolatát a feltárási helyszínén, Vértesszőlősön a forrásmész-kő-bányában. A hegységben járva a magyarföldi husáng a legjelentősebb növényzeti érték.
  - A) Vértesi TK
  - B) Gerecsei TK
  - C) Pilisi TK
16. Rengeteg madarat fotózhatnak (kis vöcsök, búbos vöcsök, májusi lúd, nagy kócsag, vetési ludak) területén. A védett területen ma is fellelhetők úszólápok, amelyek nagy szerepet játszanak a terület természetes tisztulásában, hiszen a Császár-patak vízminősége nem mindig megfelelő. A nádaratás is természetvédelmi célokat szolgáló tevékenység telente.
  - A) Velencei-tavi Madárrezervátum TT
  - B) Ócsai TK
  - C) Sárvíz-völgye TK

III. Egészségükre!

7 pont

Négyféle asszociáció. Válasszák ki a helyes válasz betűjelét!

- A) Unicum
- B) Törley pezsgő
- C) Mindkettő
- D) Egyik sem

- _____ 17. Az ital receptjének megalkotását az 1700-as évek végére teszik.
- _____ 18. Akár három évig érlelődik az ital.
- _____ 19. A cég alapítása az 1800-as években történt.
- _____ 20. 40 gyógynövény keverékét tartalmazza.
- _____ 21. Jelentős a kézimunkaigény a készítésénél.
- _____ 22. Az I. világháború alatt kifejezetten katonáknak töltötték lapos üvegekbe.
- _____ 23. Az alapító első pincészetét külföldön hozta létre.

IV. Duna-Ipoly Nemzeti Park

20 pont

Olvassa el a szöveget és válassza ki a helyes válaszokat! (Egyszerű választás)

(24.) .... alapították hazánk (25.) ... nemzeti parkját. A nemzeti park magterületét a három hegységen kívül a (26.) ... alkotja. A nemzeti park igazgatóságához tartozik Magyarország (27.) .... leghosszabb barlangja, a (28.) .... Különleges képződménye a (29.) ... kőzetből kipreparálódott (30.) .... A Börzsöny (31.) ... találkozhatunk a havasi cincérrel. A Börzsöny fő felépítő kőzetanyaga (32.) ... évvel ezelőtt alakult ki, még látható az ősvulkán egyik (33.) .... A Holdvilág-árok a (34.) ...-hegységben, (35.) ... kőzetben kialakult folyóvölgy, amely a turisták kedvenc kirándulóhelye. Az Ipoly-völgyi növénytakaságok közül a(z) (36.) ... a legbecsesebbek. A nedves talajú, helyenként vízzel fedett lápok aljnövényzetében megmaradt a (37.) ... eredeti, vadon élő alakja is, amely különleges növényzeti értékek. A (38.) ... hegység kiemelkedően gazdag barlangokban. E barlangok különleges régészeti leleteket is rejthetnek, pl. (39.) .... A fokozottan védett pilisi len csak a (40.) ... dolomitszikláin él Földünkön. A Pilis legértékesebb növényei közé tartozik a(z) (41.) ... a magyarföldi husáng mellett. A két növény bennszülött, (42.) ... él. (43.) ... épült fel az ország első turistaháza 1898-ban.

24. A) 1985-ben   B) 1997-ben   C) 2001-ben
25. A) 9.   B) 2.   C) 5.
26. A) Hajógyári-sziget   B) Csepel-sziget   C) Szentendrei-sziget
27. A) második   B) első   C) negyedik
28. A) Anna-barlang   B) Béke-barlang   C) Pál-völgyi-barlangrendszer
29. A) homokkő   B) bazalt   C) dolomit
30. A) Teve-szikla   B) Babás-szerkövek   C) Barát és Apáca-szikla
31. A) idős bükköseiben   B) idős fenyveseiben   C) idős tölgyeseiben
32. A) 3-4 millió   B) 9-10 millió   C) 15-18 millió
33. A) krátere   B) lávafolyása   C) kalderája
34. A) Budai   B) Pilis   C) Visegrádi
35. A) bazaltban   B) andezitben   C) gránitban
36. A) mocsári fenyvesek   B) égeres láperdők   C) bükkösök
37. A) fekete ribizli   B) málna   C) szamóca
38. A) Pilis   B) Börzsöny   C) Visegrádi-
39. A) neandervölgyi ember csontvázát
B) bronzkori ékszereket
C) kőkorszaki vadászeszközöket, rénszarvascsontot
40. A) Szénások   B) Kevély   C) Fekete-hegy
41. A) apácavirág   B) nagy ezerjófű   C) magyar gurgolya
42. A) kizárólag a Kárpát-medencében
B) Eurázsia változatos élőhelyein
C) csak szikes területeken
43. A) Királyréten   B) Dobogókőn   C) Pilis-tetőn

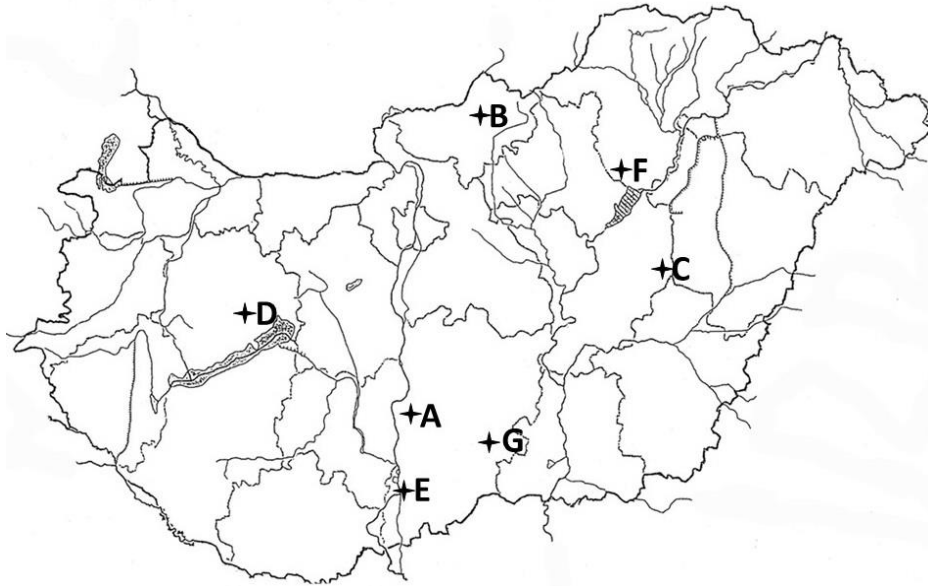
V. Térképes feladat – utazás a hungarikumok nyomában

6 pont

Ismerje fel, melyik hungarikumot rejti a leírás és párosítsa a térképen hozzá tartozó ponttal! A térképen több helyszín van feltüntetve, mint ahányat ki kell választani!

- _____ 44. Ennek az ételnek a készítésénél fontos szerepe van a juhhúsnek, a főzési technika a mai napig változatlan.
- _____ 45. A palóc hagyományok (szöveg, ételek, ünnepek) ápolása is feladata ennek a hungarikumnak.
- _____ 46. „Az étel készítése összehozza a közösséget, magyaros, mivel paprikás, természetes, mivel friss hal kell hozzá.”

- _____ 47. Eredetileg csak fehér színnel hímeztek, ma már bordóval és pirossal vagy más színnel hímezett rózsza közepe mindig sárga. Az idősebb asszonyok ruházata kevésbé színes.
- _____ 48. Ennek a hungarikumnak az elkészítése aprólékos, időigényes munka, finom hófehér cérnát használnak hozzá.
- _____ 49. A leggazdagabb motívum és színvilágú hímezés. Minden színnek jelentése van, a piros az öröm, a sárga a nyár, a Nap színe. Két öltéssel dolgozik, a lapos öltéssel és a száröltéssel.

VI. Soroló

1 pont

- _____ 50. Egy-egy hungarikumhoz tartozó felsorolást olvashat a feladatban. Válassza ki, hogy melyik két felsorolás nem tartalmaz hibát!
- A) 1., 2. helyes
  - B) 1., 3. helyes
  - C) 2., 4. helyes
  - D) 3., 4. helyes
  - E) 1., 4. helyes
1. Széchenyi hagyaték: magyar lóverseny, Nemzeti Kaszinó, Kereskedelmi Bank, Magyar Tudományos Akadémia
  2. sertéshús, burgonya, répa, fokhagyma, vöröshagyma, fűszerpaprika, köménymag, víz, só
  3. Marica grófnő, Csárdás királynő, Mágnes Miska, Bob herceg, Víg özvegy
  4. kerepelő, szalmával kitömött nadrág, famaszok, karikás ostor, kolompok